

hoogste recht, die het eerste was geweest of de zoon van den eigenaar? Dan moest Johan wel eens weer met zijn spulletjes weg, vooral indien Willem in het bezit was van een grooten broeder, welke broers aanspraken kracht bijzette.

De stropjes goed gezet, de bessen er netjes in, de takjes in de nabijheid een weinig opgeruimd (anders gingen de vogels daarop zitten en aten de bessen er uit, zonder zich te laten vangen), de strikken met een buigzaam takje bevestigd (anders gingen de vogels met strik en al vliegen)... alles klaar.

's Morgens voor, 'smiddags tusschen en 'savonds na schooltijd gingen we de strikken rond, om ze in orde te houden en om er de gevangen vogels uit te halen. Maar in 't eerst vingen we nog niet veel.

O! hoe vurig verlangden we! O, als we een kameraad hoorde zeggen, dat hij er al een had! En eindelijk...

Een mistige morgen. Het gras is bepareld, de heide is met duizenden webben getooid, net fijne doekjes, het oosten gloeit zacht met een lichten gians Rood en geel en bruin zijn de bladeren der struiken en boomen. Trillend valt hier en daar een blaadje af. De lucht is frisch. De vogeltjes hebben een drukte van belang en scharrelen in de struiken. En ginds... het hart bonst in de borst... 't is zoo mistig... maar... ja... hoera!... daar heeft hij den eersten vogel. Wie beschrijft het gevoel, dat den knaap doorstroomt. Blijde vervolgt hij den weg, nadat hij met bevende vingers den buit heeft losgemaakt.

Nu kan hij aan de vrienden vertellen dat hij ook al „wat gevangen heeft”.

De goeie tijd komt nog, zeiden de oudere en meer ervaren jagers.

Eerst vingen we enkel „hierlandsche” lijsters, en ik moet tot onze eer vermelden, dat we liever „vreemden” hadden. Vervolgens kwamen de „trekkers”, dan de „roodvleugeltjes”.

Nu moet het 's morgens wit gevroren hebben, zeiden de kenners; jongens, dan komen er wat in.

Ten slotte vertoonden zich de „dubbelen”. Een poosje „strikte” het dan nog flink en daarop werd de vangst al minder en minder.

Ja, we hebben iets van het wreede gevoeld. In onze kinderlijke verbeelding konden we ons zoo goed in den toestand der vogels indenken. Zoo vrij en blij reisden ze naar warmer gewesten. Zonder erg zetten ze zich bij de verkwikking, die we hun aanboden... en het verraderlijke draadje. Ze schrikten op... ze voelden het draadje knellen om het zachte halsje... Soms waren we er getuigen van, hoe die oogjes angstig-pijnlijk bewogen, nog even opflikkerden en daarop zich voor altijd sloten, de vlerkjes trilden... en met den dood werd vernietigd het schoone vooruitzicht over vreemde landen naar het zonnige Zuiden te trekken. Hun vrienden vlogen blijde verder en zij lagen koud en stijf in ons mandje. Ja, we werden soms 's nachts met nare droomen gepijnigd. Maar toch... We gevoelden wat de hartstochtelijke jagers gevoelden.

En nu... nu zitten in Corle in den herfst de lijsterbessen aan de boomen en schitteren niet meer tusschen houtjes geklemd met stroppen er boven. Nu hangen geen merels en zanglijsters en koperwieken en kramsvogels te bengelen in een strik, maar ze zingen in de toppen van elzen en berken of vliegen vroolijk tusschen 't houtgewas... Toen ik in de hoogste klas zat kwam er een meester¹⁾, bezielde met liefde voor de natuur. Met pakken bloemen kwamen we in school. De zwaluwen metselden haar woning, terwijl wij joelden en speelden. In het portaal nestelde boven de petten der jongens een roodstaartje... Niemand had meer lust om strikken te maken.

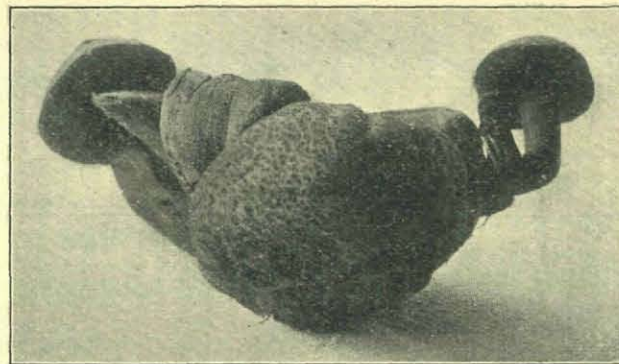
¹⁾ Dien meester had u gerust met naam en toenaam mogen noemen. H. Lintel.
G. J. MEINEN.

BOLETUS PARASITICUS.

Deze zeldzame parasiteerende Boletus (zie de beschrijving van J. Heimans, blz. 89 van dit deel) werd 12 Aug. 1906 onder eikenhakhout bij Drachten door den heer A. A. Verdenius gevonden. De bovenkant van de Scleroderma was, denklijk door een steek met een spade iets beschadigd. Ook een paar stelen van de Boletus waren er door getroffen, zooals uit de photo blijkt. B. E. BOUWMAN.

EENPAAR VONDSTENEN WAARNEMINGEN

Gaarne zou ik van U in *D. L. N.* vernemen, of vrouwelijke exemplaren van *Methoca ichnenmonides* Latr., de derde soort der Mutillidae reeds voor ons land vermeld werden. Ik vond er eenige op 26 Juni, en wel op een vastgetreden zandpad in het Mastbosch. In de omgeving, 3 à 4 M. in het rond, werkten alleen *Ammophila sabulosa* en *A. campestris*, benevens *Oxybelus*, de vliegendooder. Tenminste voor zoover ik na een waarneming van een paar uren kon nagaan. Een exemplaar van *Methoca* zag ik een nest van

Boletus parasiticus.

Ammophila sluiten, juist op dezelfde wijze als de rupsendooder dat met grove zandkluitjes en dorre stukjes hout doet. Dat het nest aan een *Ammophila* toebehoorde, meende ik te mogen opmaken, 1e. uit het feit, dat de gang in 't begin loodrecht naar beneden ging, 2e. dat de omgeving geen spoor van uitgegraven zand vertoonde, wat zeer wel te konstateren was op het effen voetpad en 3e. dat de opvulling van de pijp uit hetzelfde materiaal bestond, waarmee *Ammophila* naar mijn talrijke ervaringen het nest afsluit.

Aan uitgraven was niet te denken door de stevige boomwortels waartusschen 't nest lag. Lastige, „belangstellende”, wandelaars maakten verdere waarneming onmogelijk, zoodat ik tot vangen moest overgaan.

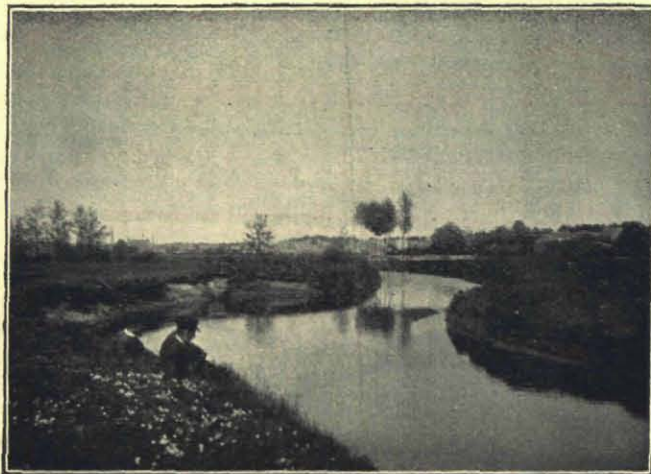
Op 4 Juli zag ik nog eenige kleinere exemplaren, maar kon ook nu omtrent hun gewoonten niets gewaar worden.

Men zou *Methoca* gemakkelijk voor een glimmend zwarte mier kunnen houden, als niet het spitse achterlijf en het zeer lange borstsuk aan iets anders deden denken. Een goed onderscheidings-kenmerk is verder de wijze van loopen. Een mier loopt vlug, min of meer met schokken, „gaat ergens heen” men ziet dat ze een doel heeft; de „mierenwesp” wandelt meer op zijn gemak, regelmatig, en zoekt het terrein aan alle kanten af.

Ook in de provincie Groningen bij Harendermolen trof ik zeer toevallig in de zomervacantie een exemplaar aan. Terwijl ik in een tuin door lage struiken wandelde, zag ik er plotseling een voorwerp op mijn hand zitten.

Dan heb ik niet gewaar kunnen worden of *Miscophus* Jur. in ons land al gesignaleerd is. Ik vermoed, dat ze bij

ons onder een mij onbekend synoniem geboekt staan. Ik zag er slechts twee exemplaren van, denklijk *Miscophus maritimus* smith, een graafwespje van ± 5 mM. en *M. concolor* Dahlb. (of *bicolor* Smith) dat durf ik bij deze lastige determinatie niet beslissen. Vindplaats Glimmen bij Groningen op zand. Ze zijn van even groote andere geslachten gemakkelijk te onderscheiden door de twee cubitaalcellen, waarvan de tweede gesteeld is. De *Miscophus bicolor* met twee roode achterlijfssegmenten had een spin bij zich, die ik op 2% glycerine heb bewaard, voor 't geval ik nog eens tot het bepalen van achtvoeters mocht

Aan den Mark. Drinkplaats.

Foto van B. E. Bouwman.

komen. De geheel zwarte *Miscophus maritimus* is mij helaas bij het opzetten gebroken, maar ik heb de stukken bewaard.

Halictoides wordt door Saunders niet vermeld; ik zou graag weten of deze wellicht onder een andere naam geboekt staat, om uit te kunnen maken of een exemplaar, dat ik op een oude paal ving en dat ik, niet geheel bevredigd, als *Dufourea* bepaalde, wellicht tot dat geslacht behoort.

Oxybelus mandibularis Dahlb. trof ik aan met een vliegje op mul zand (Harendermolen, Aug.). Saunders geeft deze als zeldzaam aan. Van de andere soorten onderscheidt *Ox. mandibularis* zich duidelijk door het glimmend zwarte achterlijf, dat op het eerste segment twee kleine geelwitte puntjes heeft.

Een *Specodes* zag ik zelf een geheel nieuwe gang graven. Dat komt dunkt me niet overeen met de opgave, die er een parasiet van maakt.

Niet in overeenstemming met uw tabel uit *D. L. N.* werd *Mimesa bicolor* door mij in een steile leemwand gravende waargenomen.

Van de door U beschreven *Ammophila lutaria* heb ik nog een paar exemplaren buit gemaakt te Breda (Juni) en bij Harendermolen (Aug.). Ze schijnt me zeer schuw en laat zich naar mijn ervaring heel wat moeilijker naderen, dan haar naamgenoot *hirsuta*, waarmee ze tot nu toe vereenigd was. Prooi kon ik tot mijn groote spijt niet waarnemen.

Tot slot een paar waarnemingen op een ander gebied.

Het *blauwborstje* werd door collega de Jong en mij op de straatweg tusschen Breda en Tillburg waargenomen op 23 Juni in de buurt van de Donge. Het zocht onder de eikeboomen naar rupsen, tweemaal zagen we het met een heele tros ervan in de bek wegvliegen, zoodat dit mooie vogeltje hier dus broedt.

Niet ver van dezelfde plaats op een heerlijk plekje vol roode en witte orchideeën en kartelblad, omzoomd met elzeboschjes en riet, zagen en hoorden we een vogel, die wel niets anders geweest kan zijn dan de *sprinkhaanrietzanger*. Het gezang had veel van het sjarpen van de groote sprinkhaan, maar onderscheidde zich ervan door het timbre en door het langzame crescendo. Nadat we met verwondering een tijdje naar het gezang hadden geluisterd, vloog de vogel op en viel een meter of tien van ons af neer in 't riet, maar liet zich niet meer hooren.

Beide vogels zijn hier bepaald zeldzaam, want hoewel ik geregeld de laatste jaren op vogels let, was het de eerste en eenige maal, dat ik ze hier mocht waarnemen.

Dan is het *oeverlooptje*, waarvan U in een vorig nummer schrijft, hier een veel minder zeldzame gast. Waar de Mark bij Ginneken een heel smal strandje bezit onder een steile kant, komt het geregeld voor. Op deze prachtige waschen drinkplaats voor allerlei vogels zag ik het diertje op 9 Mei in verscheiden exemplaren. Het wippen met de staart bij het neerstrijken en de gracieuze wiegende beweging onder 't loopen herinneren sterk aan een kwikstaart. Wie ze niet kent, kan ze ook goed vliegende onderscheiden aan de gemakkelijheid, waarmee ze met schuin neergeslagen vleugels over 't water scheren, waarbij ze hun ie-ie-ie (ongeveer driemaal in de seconde) laten hooren.

Breda.

B. E. BOUWMAN.

NAJAAR IN DE BETUWE.

In den tijd van de zomervacantie is er hier in de natuur betrekkelijk weinig te zien. De vogels zijn reeds vertrokken naar zuidelijke landen, of druk in de rui, de weiën zijn door de maaiers zorgvuldig van alle natuurschoon ontdaan, het golvende graan van den voorzomer is ook al „binnen” en de wilde planten raken voor een deel uitgebloeid. Is 't echter goed en wel September, dan komt er reeds weer meer leven en bedrijvigheid, speciaal in de vogelwereld, en dat duurt dan zoo voort, tot in 't hoogtepunt bereikt wordt. Allereerst keeren de spreuwen in hun nieuw phantasie-costuum voor een deel naar de stad terug, vergezeld van de ruzieachtige vrouwtjes. Ze doen zich te goed aan de rijpe lijsterbessen en beginnen weer even lustig te fluiten en na te bootsen als in 't voorjaar, zoodat 't geroep van den wiewaal nog overal weerklinkt, hoewel de rechtmatige auteur van dat stemgeluid, reeds goed en wel ergens in Afrika zit. Op de uiterwaarden verzamelen zich allerlei watervogels, als oeverloopers, witgatjes e. a. en er komen steeds meer jonge kapmeeuwen naar de rivier, die aan den een of anderen veenplas op de hei uitbroed zijn. In October verschijnen de echte wintervogels voor deze streek en dan zijn dikwijls de zomergasten, als zwaluwen en tijftafjes er nog. Dan komen 's morgens in de vroege de bonte kraaien hoog in de lucht uit 't Oosten, buizerden, sperwers, slechtvalken, ransuilen en meerkollen bevolken de bosschen; ijsvogeltjes, groote gele kwikstaarten en oeverpiepers zwerven, hoewel niet talrijk, bij de plassen, waar nu veel meer hoentjes en koeten zijn, dan in den broedtijd, en het aantal vinken, meezen, roodborstjes en winterkoninkjes neemt belangrijk toe. Groote troepen lijsters trekken door, en in de boomgaarden hoort men onder de geluiden van verschillende meessoorten de piepende stemmetjes van goudhaantjes. Over de akkers zwerven troepen musschen, kuifleeuwerikken en kneutjes. De kieviten trekken tot in December toe in breede slagorden de Waal over